

Чайактуальніше

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

23 березня 2017 р. відбулося засідання Загальних зборів Національної академії аграрних наук України.

У роботі Загальних зборів НААН взяли участь: Г.М. Заболотний — народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин, О.О. Гончаренко — народний депутат України, секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, О.В. Ковальова — заступник Міністра аграрної політики та продовольства України, Л.В. Сахневич — перший заступник голови Чернігівської обласної державної адміністрації, представники національних галузевих академій України, керівники структурних підрозділів і відповідальні працівники Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України, профільних відомств, ректори вищих навчальних закладів аграрного профілю.

На Загальних зборах заслухано та обговорено доповідь президента НААН академіка НААН Ярослава Михайловича Гадзала «Про підсумки діяльності Національної

академії аграрних наук України за 2016 р. та основні завдання на перспективу» і доповідь першого віце-президента НААН Михайла Івановича Бащенко «Про фінансове забезпечення та використання коштів у 2016 р. у системі Національної академії аграрних наук України».

Перед Загальними зборами НААН виступили: О.О. Гончаренко, Г.М. Заболотний, О.В. Ковальова, Л.В. Сахневич, академіки НААН: І.В. Гриник, С.І. Ковтун, Д.О. Мельничук, В.Я. Месель-Веселяк, В.П. Патика, М.І. Ромащенко, В.С. Шебанін, члени-кореспонденти НААН: Р.А. Вожегова, В.М. Соколов та О.В. Корнійчук — директор Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН.

З науковою доповіддю «Нанобіотехнології й нанопродукти: досягнення та перспективи досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині» перед учасниками Загальних зборів Академії виступив В.В. Влізло — академік НААН, директор Інституту біології тварин НААН.

Загальні збори НААН схвалили звернення до Президента України щодо критичної епізоотичної ситуації в країні.

ПРО ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ НААН ЗА 2016 РІК ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НА ПЕРСПЕКТИВУ

**Доповідь президента Національної академії аграрних наук України,
академіка НААН Я.М. Гадзала на засіданні Загальних зборів НААН
23 березня 2017 р.**

У складних умовах 2016 р. установи НААН працювали, виконуючи завдання, визначені Стратегією сталого розвитку

«Україна — 2020», Програмою дій Уряду та Єдиною комплексною стратегією розвитку сільського господарства та сільських територій

на 2015–2020 роки, Пріоритетними завданнями аграрної науки України на 2016–2020 роки.

Незалежний європейський аудит національної системи досліджень та інновацій України, результати якого оприлюднено міжнародними експертами та Міністерством освіти і науки України у грудні 2016 р., відзначив високий теоретичний рівень українських розробок у сфері фізичних і аграрних наук.

Науковий внесок працівників наукових установ, державних підприємств та апарату Президії НААН у розвиток аграрної науки та виробництва високо оцінено державою. Так, за 2016 р. 7 працівників нагороджено орденами та медалями України, 6-м присвоєно почесні звання України, 23-х нагороджено почесними грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, 31 працівник отримав державні стипендії та премії.

Національна академія аграрних наук України є головним науково-методичним центром із наукового забезпечення високотехнологічного розвитку галузей агропромислового комплексу нашої держави.

На початок 2017 р. Академія об'єднує 111 дійсних членів (академіків), 113 членів-кореспондентів, 41-го іноземного і 28 почесних членів.

У системі НААН працює близько 4 тис. науковців, зокрема 368 докторів і 1559 кандидатів наук.

Академії безпосередньо підпорядковано 9 національних наукових центрів, 30 інститутів, 137 державних підприємств дослідних господарств, усього 247 установ, підприємств та організацій.

Торік було розпочато виконання понад 1,5 тис. фундаментальних і прикладних завдань, які відповідно до пріоритетних напрямів наукових досліджень та інноваційної діяльності об'єднані в 45 програм наукових досліджень.

Завдяки науковим здобуткам учених з генетики, селекції та насінництва, використанню біотехнологій останніми роками значно посилився вплив науки на ефективність агропромислового виробництва. Зокрема, вченими НААН розроблено галузеву Програму «Зерно України», якою передбачено збільшення виробництва зерна до 70–80 млн т

у 2018–2019 рр. та до 100 млн т до 2025 р. за рахунок впровадження нових технологій, сортів і гібридів зернових культур, урожайність яких нині вдвічі більша, ніж 10–15 років тому. Використання високоінтенсивних сортів і гібридів сільськогосподарських рослин селекції наукових установ НААН сприятиме отриманню 15–16 млн т насіння олійних культур, 20–22 млн т картоплі, 11–12 млн т овочів та іншої сільськогосподарської продукції, що дасть можливість забезпечити продовольчу безпеку України та істотно збільшить експортний потенціал агропромислового комплексу країни.

Хочу наголосити, що отримання у 2015–2016 рр. рекордних валових зборів зернових в Україні значною мірою було досягнуто саме завдяки впровадженню високоурожайних сортів і гібридів селекції наукових установ Академії, площі посівів яких у країні займають 40–98%, а селекцію ячменю, жита, проса, вівса, гречки, рису здійснюють практично лише в установах НААН.

Разом із цим розширення виробництва зерна за відсутності державної підтримки та нерозвинутого тваринництва потребує застосування низки обов'язкових заходів щодо збереження родючості ґрунтів.

Для розв'язання цієї комплексної проблеми вченими Академії розроблено Національну програму охорони ґрунтів України, гармонізовану з «Європейською ґрунтовою політикою» і спрямовану на ефективне збалансоване використання і охорону ґрунтів як головного національного багатства держави та забезпечення продовольчої безпеки. Важливим у цьому контексті є ухвалення розроблених ученими НААН законопроектів «Про сівоzmіни», «Про використання мінеральних добрив», «Про органічне землеробство», також не менш важливим в умовах зміни клімату є ухвалення Програми відновлення лісосмуг, які нині перебувають у катастрофічному стані.

Для реалізації стратегічного завдання — відродження галузі вітчизняного тваринництва, вченими підготовлено «Програму розвитку тваринництва України на період до 2025 року», яка передбачає шляхи наращування поголів'я тварин і збільшення

виробництва продукції галузі за рахунок високопродуктивних вітчизняних порід тварин. Відповідно Академія завершила розроблення проекту Закону України «Про тваринництво».

Не менш важливим є розв'язання проблем переробної галузі, якості та безпечності продуктів харчування і гарантування не лише продовольчої, а й біологічної безпеки держави. Тут пріоритет за Академією.

Через загрозливу ситуацію з африканською чумою свиней і нодулярним дерматитом великої рогатої худоби ми наповняємо на пришвидшенні створення на базі академічних наукових установ референс-центрів з розроблення і впровадження профілактичних заходів, діагностиків та вакцин, як це практикується в європейських країнах.

Крім зазначених перспективними напрямками наукових досліджень на період до 2020 р., є наукове забезпечення галузі біоенергетики і розроблення високоефективних технологій застосування альтернативних видів палива, а також створення наноматеріалів і застосування нанотехнологій у мікробіології, вірусології, ветеринарній медицині та інших галузях АПК.

У 2016 р. незалежною комісією експертів Європейської комісії з досліджень та інновацій проведено оцінку системи досліджень та інновацій в Україні. На думку експертів, наша країна має використовувати численні можливості участі в Рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт — 2020» і створювати адекватні механізми для розширення участі наукових установ у Програмі, що забезпечить додаткові стратегічні переваги завдяки запровадженню низки супутніх заходів та ініціатив. Водночас Україна має сприйняти порядок денний Європейського наукового простору як платформу для реалізації національних реформ, розширити участь у міжнародній європейській інноваційній науково-технічній програмі EUREKA та використовувати фінансові стимули інноваційних компаній, які успішно беруть участь у цій фінансованій державою міжурядовій мережі, членом якої Україна є з 2006 р.

Перші успішні кроки в напрямі співпраці в рамках програми «Горизонт — 2020» зроблено Інститутом біоенергетичних культур

і цукрових буряків НААН за міжнародною програмою «Стале вирощування біомаси на маргінальних землях в Європі» із сумою фінансування 180 тис. євро; ще 2 дослідницькі проекти цього Інституту на загальну суму 420 тис. євро пройшли конкурсний відбір.

На жаль, на сьогодні лише 22 наукові установи (це менше половини!) подали заявки на участь у програмі ЄС «Горизонт — 2020». Зареєстровано 44 проекти, їх орієнтовна вартість — майже 23,4 млн євро.

У 2016 р. від НААН подано 153 заявки на реєстрацію об'єктів промислової власності, передано на сортовипробування 123 нових сорти та гібриди рослин, а також отримано 339 охоронних документів.

Коротко про окремі результати наукових досліджень.

Відділення землеробства, меліорації та механізації

Щодо прогнозу розвитку ґрунтових ресурсів уточнено критерії і нормативні параметри оцінювання фізичної деградації орних ґрунтів, які дають змогу виявити території підвищеного ризику для застосування протидеградаційних заходів, та спроектовано модель єдиної інформаційної системи «Стаціонарні польові досліді».

Розроблено новий проект Закону України «Про сівозмін», який визначає впровадження сівозмін і застосування заходів з охорони ґрунтів як завдання державного пріоритетного значення, що забезпечує сталий розвиток країни.

Набув подальшого розвитку напрям досліджень з органічного виробництва продукції, зокрема вдосконалено технології вирощування культур продовольчого та кормового використання, а також відповідні системи ведення насінництва.

Завершується розроблення Стратегії відновлення та розвитку систем зрошення України, яка передбачає формування та реалізацію інвестиційних проектів на основі залучення коштів Світового банку та інших фінансових інституцій. Обґрунтовано можливість підвищення водозабезпеченості південних регіонів України за рахунок залучення водних ресурсів р. Дунай та визначено додаткову потребу води для сільськогосподарського

водопостачання і зрошення в Одеській і Миколаївській областях, розроблено нові конструкції споруд для очищення підземних і поверхневих вод із використанням нових фільтрувальних матеріалів і біологічних методів очищення, водоощадні та ґрунтозахисні режими зрошення посівів сільськогосподарських культур, що дають змогу зекономити до 35% поливної води.

Завдяки цим розробкам планується залучити 1,5–2 млрд доларів США інвестицій, що дасть змогу відновити полив на площі понад 500 тис. га, підвищити врожайність сільськогосподарських культур, створити нові робочі місця, збільшити виробництво сільгосппродукції, зокрема зерна — на 20 млн т щороку.

Розроблено також керівний документ щодо зниження викидів аміаку під час утримання тварин, годівлі худоби, зберігання та внесення гною і мінеральних добрив, сформовано новий підхід до використання окремих мікробних препаратів, який підвищує вплив біологічних чинників на формування врожайності сільськогосподарських культур, удосконалено адаптивно-ландшафтну систему землеробства на осушуваних землях Полісся, осучаснено елементи агротехнологій в умовах схилового землеробства.

Лабораторія Інституту агроєкології і природокористування НААН отримала європейську сертифікацію для визначення посівних якостей насіннєвого матеріалу. Ученими Інституту обґрунтовано концептуальну основу моніторингу фіторізноманіття агроценозів в умовах змін клімату та методологію фітобіотичних спостережень.

Важливе загальносвітове значення мають дослідження екосистеми заповідної території в рамках ПНД «Заповідна справа».

Національним науковим центром «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» у співпраці з підприємствами сільськогосподарського машинобудування створено ряд нових технічних засобів для виробництва продукції за енерго-, ресурсоощадними технологіями з використанням техніки вітчизняного виробництва.

Відділення рослинництва

Зростання експортних можливостей нашої країни в умовах загострення проблем

глобальної продовольчої безпеки залежить від розвитку селекції та насінництва сільськогосподарських культур.

З виконанням 16-ти відповідних ПНД наукові установи НААН створюють і пропонують виробництву сорти і гібриди практично всіх сільськогосподарських культур, вирощуваних в Україні.

У 2016 р. на державне сорто випробування передано 30 сортів зернових культур (пшениці, тритикале, ячменю). Відібрано сортозразки вівса з поліпшеними харчовими якостями, які перевищують стандарт за вмістом білка в зерні, клітковини, крохмалю та мінеральних елементів. Передано до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, 16 гібридів кукурудзи, зокрема 5 — понад план. За звітний період зареєстровано 22 гібриди. Проведено оцінку сортозразків сорго за якісними показниками зерна і зеленої маси. Дев'ять кращих гібридів цієї сільськогосподарської культури перебувають на державному сорто випробуванні.

Розроблено ознакову базу даних цінних господарських і морфологічних ознак зразків робочої колекції ліній соняшнику. Визначено параметри селекційного добору вихідного матеріалу для створення гібридів кондитерського напрямку використання та діапазон мінливості параметрів структури агроценозу соняшнику в умовах Північно-східного Лісостепу та Полісся. Розраховано регресійні моделі зміни продуктивності рослин та її складових залежно від площі живлення рослин. За результатами досліджень, на реєстрацію до державного сорто випробування передано 7 гібридів соняшнику і 5 батьківських компонентів, зареєстровано 10 гібридів та 12 батьківських компонентів гібридів.

Створено та передано на державне сорто випробування сорт люцерни посівної сінокісно-пасовищного типу, 3 сорти сої зернового напрямку використання. Занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, 4 сорти багаторічних бобових і злакових трав, 1 сорт бобів кормових та 4 сорти сої. Удосконалено модель відновлення продуктивного потенціалу деградованих кормових угідь, яка дає змогу

збільшити вихід зеленого корму до 20% за рахунок створення агробіоценозів високої продуктивності.

За рекомендаціями з напрямку «Біоенергетичні ресурси» можна забезпечити біогазові установки біомасою на рівні 5–25 т залежно від сільськогосподарської культури. З виходом біометану 722–4715 м³/га за мінімальної ціни на біометан 180 євро/м³ з 1 га отримують дохід у розмірі 129–848 тис. євро.

Розроблено моделі адаптивних технологій вирощування озимих і ярих зернових, зернобобових культур, які забезпечують підвищення врожайності та якості зерна сучасних сортів, реалізацію їх біологічного потенціалу, оптимізують норми висіву та підвищують рентабельність виробництва. Широкий спектр комплексних наукових досліджень проведено із застосуванням енергоощадних заходів, різних систем мінерального живлення, рістрегулювальних препаратів, сучасних біологічних засобів захисту рослин, комплексних мікродобрив.

Впровадження у виробництво нових сортів та освоєння технологій в останні роки істотно сприяло підвищенню середньої врожайності по Україні: кукурудзи — до 62–66 ц/га, сої, соняшнику — до 20–23, пшениці озимої — до 40–42, буряку цукрового — до 400–480, ріпаку — до 23–25 ц/га.

Науковими установами **Відділення зоотехнії** розроблено аналітичні підходи та критерії оцінювання технологічних рішень, що застосовуються в сучасних системах виробництва молока, яловичини, свинини.

Спроектовано сучасний модельний племрепродуктор на 300 свиноматок із автоматизованими виробничими процесами, технологічні елементи та обладнання для табірно-пасовищної системи утримання свиней, а також зоогігієнічні параметри ресурсоощадних технологій вирощування свиней у приміщеннях полегшеного типу.

Створено базу даних про наявність генетичного матеріалу у генофондних об'єктах України (3000 гол.), адаптовано до умов розвитку племінної бази тваринництва України схему формування системи охорони і регуляції біорозмаїття задля збереження бажаних генотипів.

Узагальнено популяційно-генетичні параметри чисельності і господарсько корисних ознак тварин усіх видів в Україні і внесено до Європейської інформаційної системи біорозмаїття сільськогосподарських тварин.

Розроблено та передано до Держриб-агентства України Програму здійснення робіт зі штучного відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах України загальнодержавного значення на період 2016–2018 рр.

Сформовано генофондні стада дунайського лосося, європейського харіуса і струмкової форелі чисельністю 2,8 тис. особин, удосконалено методи їх інтенсивного вирощування у басейнах форелевих господарств.

Установами **Відділення ветеринарної медицини** у 2016 р. підготовлено інформаційно-аналітичну довідку щодо поширення збудників арбовірусної інфекції (блутанг і хвороба Шмалленберг) та застосування різних геоінформаційних систем на базі новітніх комп'ютерних програм для своєчасного реагування на ризики їхнього занесення на територію України.

Створено тест-систему для серологічної діагностики паратуберкульозу у реакції зв'язування комплементу, впровадження якої у лабораторну практику дасть змогу значно прискорити діагностику цього захворювання.

Розроблено лабораторні регламенти виготовлення кампілобактеріозних та ієрсиніозних антигенів і сироваток, доведено активність та специфічність їхніх експериментальних серій.

Створено локальну базу даних повногеномних послідовностей вірусу лейкозу великої рогатої худоби та відібрано 115 перспективних нуклеотидних послідовностей.

Науковці **Відділення економіки і продовольства** брали участь у науковому супроводженні розв'язання проблем земельної реформи, фінансово-кредитного забезпечення, розвитку економіки базових галузей АПК, сталого розвитку сільських територій, розвитку продовольчого ринку та базових галузей харчової і переробної промисловості; гарантування продовольчої безпеки країни. У результаті напрацьовано 11 законів України, Постанову КМУ та Указ

Президента України, підготовлено 18 теорій, стратегій, програм і концепцій розвитку різних галузей АПК, методик і методів, 24 прогнози, рекомендації та моделі.

Опрацьовано модель аграрного устрою України, яка спрямована на забезпечення комплексного розвитку сільськогосподарського виробництва, об'єднаних сільських громад і територій в умовах запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення, децентралізації влади та євроінтеграції.

Розроблено дорожню карту поетапно-го запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення та методичку нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.

З метою виробництва вітчизняних високоякісних безпечних харчових продуктів і переоснащення підприємств України сучасним обладнанням, насамперед малих фермерських господарств, ученими Інституту продовольчих ресурсів НААН розроблено низку безвідходних, екологічних технологій та обладнання.

Уперше в Україні підібрано ряд заквасок для виготовлення хлібобулочних бездріжджових виробів, а також запатентовано ряд заквашувальних культур для силосування та безпосередньо як добавки до кормів.

Відділення наукового забезпечення інноваційного розвитку

У 2016 р. науковими установами Академії здійснювалась реалізація завдань з інноваційно-інвестиційного розвитку, визначених Концептуальними засадами і Моделлю інноваційно-інвестиційного розвитку Академії. Зокрема, розроблено методологічні й організаційні засади функціонування аграрної науки в нових економічних умовах євроінтеграції, розвитку інфраструктури наукоємного аграрного ринку, оцінки науково-технічних розробок для підвищення їх інноваційного потенціалу. Інститутом рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН розроблено та впроваджено інноваційно-інвестиційний проект «Трансфер селекційно-насінницьких інновацій».

Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою, 100-річчя якої на державному рівні відзначаємо цього року, опрацьовано методологію

дослідження науково-технологічного потенціалу сільського господарства України та здійснюється моніторинг наукометричних показників академічної аграрної науки.

Широкою та плідною є співпраця наукових установ Академії з міністерствами, вузами, іншими науковими закладами. За 2016 р. наукові установи НААН внесли до Верховної Ради України 64 пропозиції, до Кабінету Міністрів України — 31, до Мінагрополітики — 102, до інших міністерств і відомств — 60, до інших органів влади — 183 пропозиції, створено 128 спільних кафедр з вищими навчальними закладами.

Проведено 790 конференцій, семінарів, нарад, 528 круглих столів і днів поля, надано понад 53,5 тис. консультацій, проведено навчання 18 тис. фахівців АПК, випробувано 603 наукові розробки, впроваджувалося 754 наукові розробки; охоплено впровадженням 4304 агроформування.

У мережі Академії функціонувало 200 демонстраційних науково-технологічних полігонів, 44 показових ферми.

У 2016 р. активізувалося міжнародне співробітництво установ НААН. Партнерами стали 67 країн Європи та Світу — це реальний шлях доступу вітчизняних вчених до міжнародних баз інформації, знань і технологій. Для участі у міжнародних конференціях, виставках, семінарах і форумах відряджено за кордон 114 науковців, оприлюднено 49 наукових доповідей; у міжнародних наукових центрах і організаціях пройшли стажування 28 науковців. Протягом року установи Академії відвідали 154 делегації партнерів з 30-ти країн світу (887 осіб).

У 2016 р. укладено 77 угод, з яких 40 — вартістю 5581,582 тис. грн, інші 37 — творчі; 171 угода пролонгована, з них 18 — вартістю 45009,846 тис. грн; з виплатою роялті — 6 угод на суму 4372,865 тис. грн і 153 угоди — на творчих засадах. Виконувались 18 грантів з обсягом фінансування 4951,626 тис. грн.

Протягом 2016 р. науковими установами Академії видано 197 найменувань книг, у т.ч. в Україні — 194, Державним видавництвом «Аграрна наука» НААН — 31 найменування книг.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» Національний

академії аграрних наук України за рахунок загального фонду виділено 298,5 млн грн. До спеціального фонду НААН за 2016 р. надійшло 453,4 млн грн, тобто у розрахунку на 1 грн бюджетних коштів наукові установи заробили в середньому 1,6 грн, національні наукові центри — 91 коп, інститути — 1,46 грн, станції — 4,23 грн.

У 2016 р. 96% загального фонду бюджету було спрямовано на соціальні видатки. Середньомісячна заробітна плата одного працівника наукової установи за 2016 р. становила 2,9 тис. грн, що удвічі менше, ніж в середньому по Україні. У результаті в деяких наукових установах НААН у 2016 р. було запроваджено режим неповного робочого тижня, відпусток без збереження заробітної плати, що неминуче призводить до подальшого відтоку висококваліфікованих наукових кадрів.

Станом на 01.01.2017 р. Національною академією аграрних наук України в 2016 р. вироблено продукції на 3 млрд грн, що удвічі більше рівня 2014 р., та сплачено податків, зборів та інших обов'язкових платежів установами, підприємствами та організаціями НААН 748 млн грн, тобто у 2,5 раза більше від фінансування Академії за 2016 р., та зароблено на спеціальний фонд понад 450 млн грн.

Здобутки вчених Академії все ж не повною мірою задовольняють потреби аграрного сектору нашої країни, а темпи приросту виробництва продукції від упровадження наукоємної продукції не відповідають вимогам сьогодення, що потребує глибокого аналізу причин і вжиття відповідних заходів.

Україна має вигідне геополітичне розташування, тож є реальні можливості інтегруватися в нову структуру глобального сільськогосподарського виробництва.

На порядку денному постає стратегічне завдання для аграрної науки — як максимально ефективно використати можливості вітчизняного АПК, як перейти від ролі сировинного придатку до виробництва сільськогосподарських продуктів з високим ступенем переробки і високою доданою вартістю. Тому потрібно зберегти цілісність програм наукових досліджень Академії та забезпечити якісне виконання їх завдань у повному обсязі.

В умовах тимчасового бюджетного недофінансування вітчизняної науки ставлю завдання перед НААН на 2017 р.:

- залучити приватний капітал у сферу наукових досліджень і до 2019 р. вдвічі збільшити надходження до спеціального фонду на засадах державно-приватного партнерства;

- розбудувати ринкову інфраструктуру НААН: ввести в дію науковий парк і сформувати інвестиційний фонд, кошти якого направити на придбання новітнього лабораторного обладнання, у т.ч. для досліджень у сфері біотехнологій; створити міжрегіональні науково-виробничі об'єднання із продукування селекційного та генетичного матеріалу; реформувати обласні центри наукового забезпечення АПВ у регіональні центри інноваційного розвитку сільських територій;

- запровадити проекти інноваційно-інвестиційного розвитку: розширити виробництво органічної продукції на базі дослідних господарств; ввести в дію 5–6 насінневих заводів; реалізувати 20 стартапів та інноваційних проектів, які у найближчі 3–5 років забезпечать самофінансування НААН на рівні 400–600 млн грн; сформувати мережі сертифікованих лабораторій із сучасним обладнанням для проведення складних високоточних досліджень.